

Posudek bakalářské práce

Titul: *Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast „Volný pohyb pracovníků a sociální politika“.*

Autorka práce: Martina Nechvílová

Vedoucí práce : PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 51 stran + vlastní přílohy a bibliografie, celkem 61 stran

Bakalářská práce Martiny Nechvílové je založena na aplikovaném jazykovědném výzkumu odborné terminologie. Jejím cílem bylo vyexcerpovat odborné francouzské termíny zvoleného sémantického pole, analyzovat jejich gramatickou strukturu a ověřovat kvalitu jejich překladů do češtiny.

Teoretické pozadí předkládané práce je poměrně stručné (s. 8-9, také v bibliografii najdeme vedle slovníků a nástrojů pro ověření překladů pouze jedinou teoretickou práci), nicméně postihuje alespoň základní lexikologické pojmy, s nimiž autorka bude pracovat, tj. *termín, kolokace a klíčové slovo*.

Pro svůj výzkum si diplomandka vybrala 18 evropských legislativních textů z oblasti „Volný pohyb osob – aplikace pro migrující pracovníky“ (kapitoly rejstříku Eur-lex s kódem 05.20.40.20) o celkovém rozsahu cca 384 normostran ve francouzské i české verzi (s. 10). Z připravených textů autorka vyexcerpovala 11 klíčových slov daného sémantického pole (seznam na s. 16) a k nim pak hledala kolokace. Celkem pracovala se 176 odbornými lexikálními jednotkami (s. 50).

Jádro práce tvoří analýza kvality překladů kolokací (s. 16-47), jednotlivé překlady jsou rozděleny na škále *chybný – nepřesný – adekvátní – nezařazeno* (s. 16). Termíny autorka dohledávala ve slovnících i v existující české legislativě a její analýzy jsou pečlivé. Určitým nedostatkem je absence teoretické reflexe kvality překladů; diplomandka neuvádí, na základě čeho odlišuje překlady „chybné“ od překladů „nepřesných“ (cf. s. 17, s. 23). Teprve v závěru např. uvádí, že mezi nepřesné překlady řadí i termíny, které jsou adekvátně přeloženy, avšak není u nich stanoven žádný závazný překlad (s. 50). Takové pojetí „nepřesného“ překladu je nicméně diskutabilní: je vždy nutné nějaký závazný překlad stanovit pro každý termín? V analýze také najdeme některé sporné body, jako např. kritiku překladu *fixe* termínem *paušální* (s. 26); samotná existence jiného francouzského termínu pro *paušál*, a sice *forfait*, nevylučuje, že by se *allocation fixe* nedala překládat jako *paušální příspěvek*. Podobně např. u kolokace *prestation d'accident du travail et de maladie professionnelle* nezáleží na tom, zda v českém ekvivalentu použijeme termín *pracovní úraz* a *nemoc z povolání* v jednotném či množném čísle, podobné případy neutralizace jsou časté a může se jednat o synonymní vyjádření.

Strukturální analýzu excerpovaného francouzského lexika najdeme na stranách 48-49. Třemi nejčastějšími strukturálními typy jsou N+P+N, N+A a N+N.

Na základě provedených analýz hodnotí diplomandka 76% lexikálních jednotek jako adekvátně přeložených, zbývající čtvrtina je přeložena chybně či nepřesně (s. 50). V závěru práce (s. 50-51) diplomandka reflektuje možnosti, které se překladateli nabízejí při hledání cizojazyčných ekvivalentů a klade podnětnou otázku, do jaké míry má být termín blízký originálu, či nakolik má naopak respektovat terminologickou realitu cílového jazykového společenství.

Po formální stránce obsahuje práce všechny potřebné náležitosti, včetně bibliografie, vlastních příloh a překladového slovníčku nalezených kolokací.

Závěr

Diplomandka shromáždila a metodologicky korektně zpracovala značné množství lexikálního materiálu, výsledky své analýzy synteticky shrnula v závěru. Větší pozornost mohla být věnována teoretickému pozadí práce, což by také diplomandce pomohlo vyhnout se některým zjednodušujícím soudům v analýze kvality překladů.

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako velmi dobrou.

PhDr. Jan Radimský, Ph.D., v. r.

V Českých Budějovicích, dne 17. května 2007